

Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen

Informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen en afstemming over pers- en publiekscommunicatie

Datum 20 september 2016
Status Definitief

Colofon

Uitgegeven door Watermanagement Centrum Nederland (WMCN)
Informatie WMCN

Uitgevoerd door Rijkswaterstaat:
Stefan Nieuwenhuis
Boris Teunis
Hans de Vries
Bert Kort

Opmaak

Datum

Status

Versienummer

Definitief

20 september 2016

Status en versiebeheer

Voorliggend draaiboek is vastgesteld op 15-09-2016 te Den Haag door de Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen (SMWO). Het treedt in werking per 15-09-2016. Het is een kleine update van de versie van september 2014.

Voorliggend draaiboek is te vinden op www.helpdeskwater.nl. Indien aanpassingen worden gedaan, worden deze bekend gemaakt via de website.

Voorliggend draaiboek is opgesteld door het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN), in samenwerking met de betrokken crisispartners. Het WMCN beheert het draaiboek namens de gezamenlijke waterbeheerders en is in Lelystad te bereiken via email wmcn-lco@rws.nl.

Inhoud

1	Inleiding—7
1.	1.1 Doelstelling draaiboek—7
2.	1.2 Doelgroep en uitgangspunten—7
2	Landelijke kleurcodering—9
3.	2.1 Introductie landelijke kleurcodering—9
4.	2.2 Criteria voor afgeven kleurcode—10
5.	2.3 Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging—10
6.	2.4 Kleurcodering en opschalingssystematieken crisispartners—11
3	Taken crisispartners informatie-uitwisseling en afstemming—12
7.	3.1 Gebruiksaanwijzing tabellen—12
8.	3.2 Watermanagement Centrum Nederland (WMCN)—13
9.	3.3 KNMI—15
10.	3.4 Rijkswaterstaat-Regio's—16
11.	3.5 Waterschappen en Unie van Waterschappen—18
12.	3.6 DCC-IenM—20
13.	3.7 Veiligheidsregio's—21
14.	3.8 Gemeenten—22
Bijlage A	Afkortingen—23
Bijlage B	Voorliggend draaiboek i.r.t. andere crisisplannen—24
Bijlage C	Crisispartners in voorliggend draaiboek—26
Bijlage D	Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging—28
Bijlage E	Grenswaarden kleurcodering kust—31
Bijlage F	Grenswaarden kleurcodering rivieren—32
Bijlage G	Grenswaarden kleurcodering meren—34
Bijlage H	Uitvraag van WMCN-LCO aan waterschappen en RWS regio's—36
Bijlage I	Inhoud landelijk waterbeeld—37

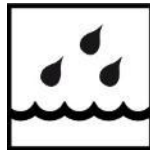
1 Inleiding

1.1 Doelstelling draaiboek

Voor u ligt het Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen, verder draaiboek genoemd. Het draaiboek beschrijft de taken, bij de verschillende landelijke kleurcodes, voor:

- Informatie-uitwisseling
  - Vroegtijdige alarmering: alle betrokken partijen worden zo vroeg mogelijk geïnformeerd over de verwachte hoogwatersituatie;
  - Een gedeeld beeld van de (verwachte) situatie: alle betrokken partijen acteren vanuit dezelfde verwachte situatie.
- Afstemming over waterbeheersmaatregelen met bovenregionale effecten.
- Afstemming over pers- en publiekscommunicatie, zodat de communicatieboodschappen naar de media en het publiek consistent zijn.

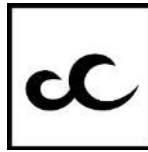
De genoemde informatie-uitwisseling en afstemming zijn noodzakelijk om bij een (dreigende) crisis als gevolg van een teveel aan water (extreme neerslag, hoogwater en stormvloed, in het vervolg kortweg aangeduid als 'hoogwater') gezamenlijk effectief te kunnen handelen.

Neerslag

Hoogwater

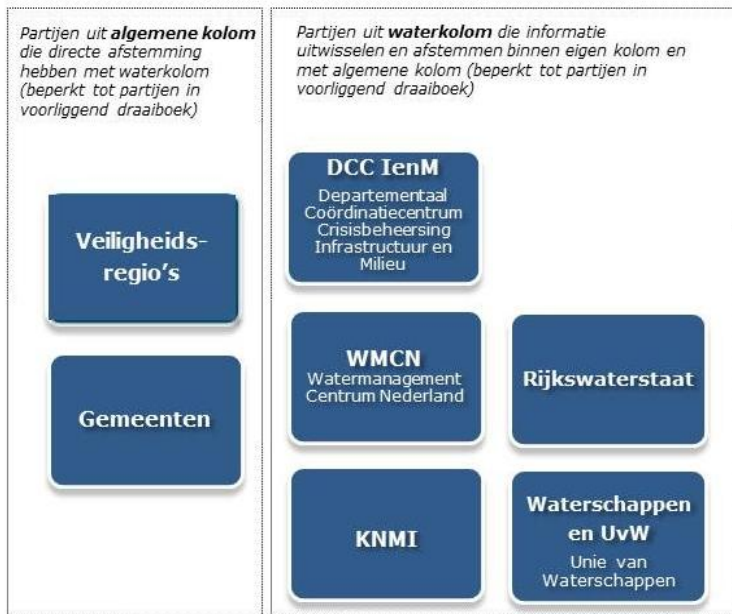
Stormvloed

Het draaiboek is het kader voor het werk van de Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging die opereert vanuit het Watermanagement Centrum Nederland (WMCN-LCO). WMCN-LCO heeft een sleutelrol bij de landelijke informatievoorziening bij hoogwater. Zij informeert in een vroeg stadium de partners bij verwacht hoogwater. Indien kleurcode oranje of rood verwacht wordt, of bij kleurcode geel in meerdere watersystemen, stelt WMCN-LCO een landelijk waterbeeld op met de dreigingssituatie en adviseert indien nodig over bovenregionale maatregelen. Binnen WMCN-LCO werken Rijkswaterstaat, KNMI, de waterschappen en DCC-IenM samen.

In het draaiboek kunnen de crisispartners lezen wat zij van andere partners kunnen verwachten en wat van hen wordt verwacht. Voor een goede werking van het draaiboek moeten de afspraken worden doorgevoerd in de crisis- en/of calamiteitenhandboeken van de eigen organisaties.

1.2 Doelgroep en uitgangspunten

De doelgroep van het draaiboek bestaat uit organisaties die samenwerken binnen de functionele waterkolom en de partijen uit de algemene kolom waarmee onderlinge informatie-uitwisseling of afstemming plaatsvindt. Onderstaand figuur geeft een overzicht van de partijen die in het draaiboek nader worden toegelicht.

Figuur 1 Organisaties waarvan taken voor informatie-uitwisseling en afstemming over maatregelen en communicatie zijn vastgelegd in voorliggend draaiboek

Bij het opstellen van dit draaiboek zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Doel is laten zien welke partijen onderlinge acties (voor informatieuitwisseling tbv het landelijk waterbeeld, afstemming over maatregelen met bovenregionale effecten en pers- en publiekscommunicatie) hebben afgesproken bij een (dreigende) crisis als gevolg van een teveel aan water (zie figuur 1).
- Nadrukkelijk wordt *niet* bedoeld dat andere (niet opgenomen) partijen geen rol hebben. Die rollen zijn elders beschreven. Bijlage B bevat een overzicht van de relevante crisisplannen/handboeken.
- Alleen die partijen zijn opgenomen die informatie uitwisselen en afstemmen over maatregelen en pers- en publiekscommunicatie. Partijen die bij een dreigende crisis geen relevante onderlinge acties afgesproken hebben, maar alleen informatie ontvangen, zijn niet opgenomen in figuur 1, maar worden wel genoemd in voorliggend draaiboek.
- De focus van het draaiboek en figuur 1 is beperkt tot:
  - vroegtijdige alarmering en een gedeeld situationeel beeld;
  - Informatie-uitwisseling en afstemming over maatregelen met bovenregionale effecten en pers- en publiekscommunicatie;
  - Van de algemene kolom zijn alleen die partijen opgenomen die directe afstemming hebben met de waterkolom.
- De landelijke partijen uit de algemene kolom, zoals LOCC, NCC en Defensie, ontvangen ook informatie en hiermee vindt afstemming plaats. Hun rol staat beschreven in de nationale crisisplannen, zie bijlage B.
- Partijen worden op organisatieniveau weergegeven, niet op overleg- of functieniveau.
- Het figuur gaat niet over hiërarchie (dus ook niet over (eind)verantwoordelijkheden).
- Daar waar provincies en gemeenten een rol als waterkeringbeheerder hebben, gelden dezelfde afspraken als bij de waterschappen.

De organisaties uit bovenstaande figuur worden in Bijlage C kort toegelicht.

2 Landelijke kleurcodering

2.1 **Introductie landelijke kleurcodering**

Voorliggend draaiboek is gebaseerd op de landelijke kleurcodering. De kleurcodering heeft twee functies:

- De kleurcode heeft een signaalfunctie voor de (verwachte) toestand van het Nederlandse watersysteem en de mogelijke maatschappelijke impact, vergelijkbaar met de waarschuwingssystematiek van het weer. Doel daarvan is het creëren van een eenduidig en gedeeld landelijk beeld van de situatie onder burgers, waterbeheerders en hulpdiensten uit de algemene kolom.
- De kleurcode is de basis voor de afspraken die gelden voor informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen en afstemming over pers- en publiekscommunicatie.

Kleurcode groen

Er is sprake van regulier dagelijks waterbeheer.

Kleurcode geel

Hier en daar zijn (verwachte) waterstanden verhoogd.

Waterbeheerders nemen standaardmaatregelen. Gebruiksfuncties op en aan het water, zoals scheepvaart en activiteiten in uiterwaarden of in andere buitendijkse gebieden, worden mogelijk beperkt.

Kleurcode geel kan meerdere keren per jaar voorkomen.

Kleurcode oranje

De dreiging van het hoogwater neemt (naar verwachting) toe.

Waterbeheerders nemen verdergaande maatregelen. Indien nodig worden grootschalige maatregelen voorbereid. Gebruiksfuncties op en aan het water worden beperkt. Lichte schade aan waterkeringen kan optreden.

Kleurcode oranje komt gemiddeld eens in de vijf jaar voor.

Kleurcode rood

Ernstige en uitzonderlijke situatie in het watersysteem (verwacht).

Grootschalige noodmaatregelen worden mogelijk getroffen. Schade kan optreden. Nationale veiligheid kan in het geding zijn.

Kleurcode rood komt gemiddeld eens in de 20 tot 100 jaar voor (afhankelijk van het gebied).

- Tabel1 Beschrijving van de problematiek bij de verschillende kleurcodes bij een (dreigende) crisis als gevolg van een teveel aan water

De kleurcodes die het WMCN afgeeft worden ook gepubliceerd in het actueel waterbericht van het Watermanagementcentrum Nederland. Indien kleurcode oranje of rood van kracht is, of als in meerdere watersystemen geel van kracht is, wordt dit ook opgenomen in het landelijk waterbeeld van de Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (Bijlage I) van het WMCN.

2.2 Criteria voor afgeven kleurcode

De volgende criteria vormen de basis voor de actuele kleurcode.

- **Waterstand-, golf-, wind- en neerslagverwachtingen.** Als op de rivieren, op de meren of langs de kust zodanig hoogwater verwacht wordt, dat de vastgestelde grenswaarden overschreden worden of als sprake kan zijn van hevige overlast in de regionale watersystemen door extreme neerslag. Bijlage D, Bijlage E, Bijlage F en Bijlage G bevatten een overzicht van de grenswaarden behorende bij de verschillende kleurcodes voor referentielocaties langs de kust, rivieren, meren en kanalen. In het geval van (dreigende) wateroverlast door hevige neerslag kan worden aangesloten bij de waarschuwingen van het KNMI.
- **Dreigend falen.** Wanneer sprake is van een mogelijke overstroming door falen van een waterkering (als gevolg van hoogwater, droogte en laagwater, ijsgang of andere calamiteiten). Deze informatie komt in hoofdzaak van de waterschappen en de RWS regio's.
- **Terreurdreiging en/of (dreigende) cyberaanval.** Als sprake is van een terreurdreiging en/of (dreigende) cyberaanvallen met effect op waterkerende objecten. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) meldt dit bij het DCC-IenM.

Besluitvorming over af te geven kleurcode

Het afgeven van een kleurcode op basis van het eerste criterium (waterstand-, wind- en neerslagverwachtingen) gebeurt automatisch door het WMCN. WMCN-LCO kan, via het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing –Infrastructuur en Milieu (DCC-IenM) en de Landelijk Netwerkmanager van RWS, aan de DG RWS adviseren om hiervan af te wijken, indien andere belangen meewegen. De DG RWS, in zijn rol als portefeuillehouder crisisbeheersing en voorzitter van de coördinatiegroep van het ministerie van IenM, besluit in dat geval over het afgeven van een afwijkende kleurcode.

In andere gevallen besluit de DG RWS over de af te geven kleurcode, op advies van de WMCN-LCO, via het DCC-IenM en de Landelijk Netwerkmanager van RWS.

Teruggaan van een kleurcode naar een 'lagere' kleurcode gebeurt automatisch, indien de waterstand-, wind- of neerslagverwachtingen hier reden toe geven. Indien om andere redenen een bepaalde kleurcode is afgegeven, besluit de DG RWS over het 'verlagen' van de kleurcode.

Informatiebehoefte door media-aandacht

Wanneer er vanuit technisch oogpunt geen gevaar is, kan (te verwachten) media-aandacht of maatschappelijke onrust reden zijn om informatie-uitwisseling en afstemming op gang te brengen. Zowel alle regionale waterbeheerders als WMCN hebben hierin een signaleringsfunctie; zij melden dit aan elkaar.

Dit is geen reden om een 'hogere' kleurcode af te geven, maar het kan wel nodig zijn om de afspraken voor informatie-uitwisseling en afstemming uit een 'hogere' kleur in werking te laten treden. Dat wordt dan door WMCN-LCO specifiek gemeld aan de betrokken waterbeheerders. Zij worden in dat geval verzocht om de desbetreffende (extra) informatie aan te leveren.

2.3 Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging

Hoewel in dit draaiboek afspraken zijn vastgelegd op landelijk niveau, zal veelal sprake zijn van lokale of regionale problematiek, waar niet alle crisispartners tegelijkertijd bij betrokken zijn. Daarom zijn verschillende crisissectoren

gedefinieerd, die zijn weergegeven in figuur 2. De afgegeven kleurcode kan gelden voor één of meerdere crisissectoren. Dit wordt vermeld bij de kleurcode.

In Bijlage D is opgenomen welke partijen (regionale organisatieonderdelen Rijkswaterstaat, waterschappen, veiligheidsregio's en gemeenten) binnen welke crisissectoren vallen.

Figuur 2 Crisissectoren hoogwater en overstromingsdreiging (zie Bijlage D voor een grotere weergave)

2.4 Kleurcodering en opschalingssystematieken crisispartners

De landelijke kleurcodering uit dit draaiboek staat los van de opschalingssystematieken van de crisispartners (zoals de verschillende fasen bij de waterschappen en Rijkswaterstaat en de GRIP fasen binnen de algemene kolom). De betrokken crisispartners werken op basis van de eigen crisisplannen en zorgen dat wordt voldaan aan de afspraken in voorliggend draaiboek. De crisispartners besluiten zelf of interne opschaling daarvoor nodig is.

3 Taken crisispartners informatie-uitwisseling en afstemming

3.1 **Gebruiksaanwijzing tabellen**

De tabellen in dit hoofdstuk bevatten de taken van de crisispartners voor informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen en afstemming over pers- en publiekscommunicatie.

De tabellen zijn opgesteld per crisispartner. Voorafgaand aan iedere tabel zijn de *relevante* reguliere werkzaamheden opgesomd (geldend voor de normale situatie / kleurcode groen). In de tabellen is per rij aangegeven wat de betreffende partij doet met of levert aan de verschillende crisispartners.

Iedere 'hogere' kleur bevat de taken uit de onderliggende kleur, aangevuld met de genoemde taken.

3.2 Watermanagement Centrum Nederland (WMCN)

Relevante reguliere werkzaamheden WMCN in **kleurcode groen**:

- Het WMCN houdt de waterstanden in de gaten, stelt waterstandsverwachtingen op en waarschuwt de partners bij verwachte overschrijding van afgesproken criteria.
- Het WMCN maakt, namens de gezamenlijke waterbeheerders, het Actueel Waterbericht met te verwachten waterstanden en kleurcode en stelt het beschikbaar via de website van Rijkswaterstaat.
- WMCN-LCO inventariseert jaarlijks evaluatiepunten en gewenste aanvullingen ten aanzien van de gemaakte afspraken in het draaiboek.
- Het WMCN organiseert ieder jaar een "startdag WMCN-LCO/LDHO" voor de doelgroep van het draaiboek voorafgaand aan het storm-/ hoogwaterseizoen, waarin vaste agendapunten zijn:
  - Evalueren van de kwaliteit van bijdrage/deelname van de waterschappen en Rijkswaterstaat aan de WMCN-LCO op basis van de gemaakte afspraken,
  - Overzicht van doorgevoerde wijzigingen in het LDHO naar aanleiding van geïnventariseerde evaluatiepunten en gewenste aanvullingen,
  - Uitwisselen van een kaart met zwakke schakels, net opgeleverde dijkversterkingen, werkzaamheden aan keringen en actuele contactlijsten.
- WMCN-LCO adviseert de DG RWS over de af te geven kleurcode in het geval van (dreigend) falen van een waterkering of bij een terroristische dreiging en/of (dreigende) cyberaanvallen.
- Tijdens storm-/hoogwaterseizoen (15 september tot 1 mei) is het WMCN (de LCO en de andere onderdelen) 24*7 bereikbaar via piketnummer.

In het WMCN werken RWS, de waterschappen en het KNMI samen. RWS faciliteert het WMCN. De landelijk netwerkmanager van RWS is verantwoordelijk voor het functioneren van het WMCN (onder andere bemensing, faciliteiten en benoemen voorzitters, zie bijlage C).

RWS-VWM (Verkeer- en Watermanagement) faciliteert het WMCN en verzorgt hiervoor de communicatietaken.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood (extra tov oranje)
WMCN → waterschappen en RWS-regio's	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - WMCN verspreidt per e-mail/ telefonisch/sms hoogwater- / stormvloed-waarschuwingen aan waterschappen en RWS - WMCN adviseert waterschappen en RWS over te nemen maatregelen (op verzoek) - WMCN informeert DG RWS - WMCN informeert de partners over pers- en publiekscommunicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN-LCO maakt en verstuurt landelijk waterbeeld (Bijlage I) aan waterschappen en RWS - WMCN-LCO meldt per e-mail en/of telefonisch aan waterschappen en RWS dat WMCN-LCO actief is, met korte beschrijving van situatie en procesmededeling - WMCN-LCO verzoekt waterschappen en RWS-regio's uitvraagformulier (Bijlage H) in te vullen (inclusief redenen waarom hierom wordt gevraagd)¹ - WMCN-LCO neemt ingevulde uitvraagformulier door en vraagt eventueel om toelichting - WMCN-LCO maakt en verspreidt oplegnotitie inclusief advies, bovenop landelijk waterbeeld (aan DG RWS) - WMCN-LCO stemt pers- en publiekscommunicatie af met de partners. 	Zie kleurcode oranje, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - WMCN-LCO adviseert DG RWS over maatregelen met bovenregionale effecten (op verzoek)
WMCN → DCC-IenM	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - WMCN informeert DCC-IenM dat WMCN opgeschaald is - WMCN informeert DCC-IenM over alle communicatie en adviezen aan DG RWS 	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN-LCO meldt per e-mail en/of telefonisch aan DCC-IenM dat zij actief is, met korte beschrijving situatie en procesmededeling - WMCN-LCO maakt en verstuurt landelijk waterbeeld aan DCC-IenM - WMCN-LCO adviseert DCC-IenM in geval van terreurdreiging (op verzoek) 	Zie kleurcode oranje, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - WMCN biedt inhoudelijke ondersteuning aan DCC-IenM middels liaison rol in Coördinatiegroep DCC-IenM
WMCN → veiligheidsregio, provincie	Reguliere werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN-LCO maakt en verstuurt landelijk waterbeeld aan veiligheidsregio's en provincies 	

Tabel 2 Watermanagement Centrum Nederland

¹ Indien relevante waterkeringen door een provincie worden beheerd, kan het WMCN ook de betreffende provincie verzoeken het uitvraagformulier in te vullen.

3.3 KNMI

Relevante reguliere werkzaamheden KNMI in **kleurcode groen**:

- Het KNMI stelt, voor het WMCN, weersverwachtingen op en inschattingen van te verwachten waterstanden voor de kust.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood (extra tov oranje)
KNMI → WMCN	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - KNMI is op afroep beschikbaar voor het WMCN 	<ul style="list-style-type: none"> - KNMI biedt ondersteuning aan WMCN middels liaison KNMI in WMCN-LCO 	
KNMI → DCC IenM	Reguliere werkzaamheden	Zie kleurcode geel	<ul style="list-style-type: none"> - KNMI biedt inhoudelijke ondersteuning aan DCC-IenM middels liaison in Coördinatiegroep DCC-IenM
KNMI → Rijkswaterstaat	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - KNMI informeert WMCN over pers- en publiekscommunicatie 	KNMI stemt af met WMCN-LCO over pers- en publiekscommunicatie.	Zie kleurcode oranje

Tabel 3 KNMI

3.4 Rijkswaterstaat-Regio's

De belangrijkste onderdelen voor de uitvoering van maatregelen zijn de Regionale Organisatieonderdelen en de regio's van VWM. Samengevat aangeduid als RWS-regio's.

Relevante reguliere werkzaamheden RWS-regio's in **kleurcode groen**:

- De RWS-regio's verzoeken WMCN-LCO indien nodig om advies.
- De RWS-regio's informeren WMCN-LCO in geval van knelpunten die een risico opleveren voor de waterveiligheid en/of dreigend falen waterkering, media aandacht, onrust, terroristische dreiging en/of (dreigende) cyberaanvallen en (dreigende) wateroverlast.

Naast de RWS-regio's zijn er landelijke organisatieonderdelen. RWS-VWM (Verkeer- en Watermanagement) faciliteert het WMCN en verzorgt hiervoor de communicatietaken. RWS WVW (Water, Verkeer en Leefomgeving) levert kennis aan het WMCN en onder andere, voorafgaand aan het hoogwaterseizoen, een kaart met zwakke schakels, opgeleverde dijkversterkingen en werkzaamheden aan keringen.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood
RWS-regio's → WMCN	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - RWS regio verzoekt WMCN-LCO om te adviseren over te nemen maatregelen (indien relevant) - RWS regio informeert WMCN-LCO over getroffen maatregelen - RWS-regio stemt af met WMCN over pers-en publiekscommunicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio vult uitvraagformulier WMCN-LCO in (Bijlage H) - RWS-regio licht ingevuld Uitvraagformulier toe aan WMCN-LCO - RWS-regio verstrekt informatie van situatie in aangrenzende buurlanden aan WMCN-LCO 	Zie kleurcode oranje
RWS-regio's → waterschappen	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio informeert en stemt af met omliggende waterbeheerders over maatregelen en pers –en publiekscommunicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio stemt af met omliggende waterbeheerders over maatregelen met bovenregionale effecten 	Zie kleurcode oranje
RWS-regio's → DCC-IenM	Reguliere werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - Informeert DCC-IenM over knelpunten 	Zie kleurcode oranje
RWS-regio's → Veiligheidsregio	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio stemt indien nodig af met veiligheidsregio over maatregelen (op initiatief van RWS-regio) 	Zie kleurcode geel aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio ondersteunt veiligheidsregio waar nodig bij crisisbeheersing (bijvoorbeeld bij interpretatie van landelijk waterbeeld) - RWS-regio ondersteunt veiligheidsregio middels liaison (indien veiligheidsregio opgeschaald) 	Zie kleurcode oranje

Tabel 4 Rijkswaterstaat

3.5 Waterschappen en Unie van Waterschappen²

Relevante reguliere werkzaamheden waterschappen **kleurcode groen**:

- De waterschappen leveren, voorafgaand aan storm-/hoogwaterseizoen, een kaart aan WMCN-LCO met zwakke schakels, net opgeleverde dijkversterkingen, werkzaamheden aan keringen en lijst met actuele contactgegevens.
- De waterschappen informeren WMCN-LCO, RWS-regio's, veiligheidsregio's, provincie, gemeente in geval van knelpunten die een risico opleveren voor waterveiligheid en/of dreigend falen waterkering, media-aandacht, onrust, terroristische dreiging en/of (dreigende) cyberaanvallen en (dreigende) wateroverlast.

---

² Daar waar provincies en gemeenten een rol als waterkeringbeheerder hebben, gelden dezelfde afspraken als bij de waterschappen.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood (extra tov oranje)
Waterschap → WMCN	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - UvW informeert WMCN over pers- en publiekscommunicatie van de waterschappen - Waterschap verzoekt WMCN-LCO om te adviseren over te nemen maatregelen (indien relevant) 	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschap vult uitvraagformulier WMCN-LCO in (Bijlage H) - Waterschap licht ingevuld uitvraagformulier toe aan WMCN-LCO (op aanvraag) - Waterschap verstrekt informatie van situatie in aangrenzende buurlanden aan WMCN-LCO - UvW biedt ondersteuning aan WMCN-LCO middels liaison - UvW stemt af met WMCN-LCO over pers –en publiekscommunicatie van de UvW en de waterschappen 	Zie kleurcode oranje
Waterschap → RWS- regio's, omliggende waterschap- pen	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - Waterschap informeert en stemt af met omliggende waterbeheerders over nemen van maatregelen en pers –en publiekscommunicatie, indien nodig 	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschap stemt af met omliggende waterbeheerders over maatregelen met bovenregionale effecten 	Zie kleurcode oranje
Waterschap → veiligheids- regio, gemeente	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - Waterschap stemt indien nodig af met veiligheidsregio/gemeente over maatregelen en crisisbeheersing (op initiatief van waterschap) - 	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschap stuurt het landelijk waterbeeld door aan veiligheidsregio en gemeente en adviseert bij interpretatie ervan - Waterschap stemt af met veiligheidsregio over communicatie - Waterschap ondersteunt veiligheidsregio middels liaison (UvW) (indien veiligheidsregio opgeschaald) 	Zie kleurcode oranje
Waterschap → DCC-IenM	Reguliere werkzaamheden	Zie kleurcode geel	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschap ondersteunt DCC-IenM middels liaison (UvW) in Coördinatiegroep

Tabel 5 Waterschappen en Unie van Waterschappen

3.6 DCC-IenM

Relevante reguliere werkzaamheden DCC-IenM in **kleurcode groen**:

- Jaarlijks opvragen actuele crisis- en calamiteitenplannen hoogwater.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood (extra tov oranje)
DCC-IenM → DG RWS	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenM informeert DG RWS over overstroming(sdreiging) - DCC-IenM ondersteunt DG RWS over bovenregionale afstemming van maatregelen met oog op overstroming(sdreiging) - 	Zie kleurcode geel	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenM informeert netwerkpartners over departementaal beeld (o.a. RWS, DG RWS, WMCN)³
DCC-IenM → WMCN	Reguliere werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenM ondersteunt WMCN middels een liaison WMCN-LCO - DCC-IenM verzoekt WMCN-LCO te adviseren in geval van terreurdreiging - DCC-IenM informeert WMCN-LCO over inzet noodpompen - DCC-IenM ondersteunt WMCN-LCO bij opstellen landelijk waterbeeld (Bijlage I) 	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenM informeert netwerkpartners over departementaal beeld - DCC-IenM informeert WMCN over situatie overstroming(sdreiging) aangrenzende buurlanden
DCC-IenM → Rijkswater- staat	Reguliere werkzaamheden	Zie kleurcode geel	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenM informeert netwerkpartners over departementaal beeld - DCC-IenM stemt af met RWS over maatregelen met bovenregionale effecten (kan op advies van WMCN)

Tabel 6 DCC-IenM

³ Het departementale beeld wordt gedeeld met alle netwerkpartners van het DCC-IenM ter voorbereiding op de interdepartementale afstemming en coördinatie op nationaal niveau en ten behoeve van de advisering en ondersteuning van de DG RWS als portefeuillehouder crisisbeheersing van IenM

3.7 Veiligheidsregio's

Relevante reguliere werkzaamheden veiligheidsregio's in **kleurcode groen**:

- N.v.t.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood
Veiligheidsregio → waterschap, RWS-regio en gemeente	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: <ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsregio stemt af met waterschap, RWS-regio en gemeente over maatregelen en crisisbeheersing (op verzoek van waterschap, RWS-regio of gemeente) 	<ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsregio verzoekt waterschap of RWS regio om advies bij interpretatie landelijk waterbeeld - Veiligheidsregio stemt af met waterschap en RWS regio over communicatie 	Zie kleurcode oranje

Tabel 7 Veiligheidsregio's

3.8 Gemeenten

Relevante reguliere werkzaamheden gemeenten in **kleurcode groen**:

- N.v.t.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje (extra tov geel)	Kleurcode rood
Gemeente → waterschap, RWS-regio, veiligheidsregio	Reguliere werkzaamheden, aanvullend: - Gemeente stemt af met waterschap, RWS-regio en veiligheidsregio over maatregelen en crisisbeheersing (op verzoek van waterschap, RWS-regio of gemeente)	- Gemeente verzoekt waterschap om advies interpretatie landelijk waterbeeld (Bijlage I)	Zie kleurcode oranje

Tabel 8 Gemeenten

Bijlage A

Afkortingen

DCC-IenM	Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Infrastructuur en Milieu
DG RWS	Directeur-generaal Rijkswaterstaat
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HID	Hoofdingenieur-directeur
KNMI	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
LDHO	Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen
Min IenM	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
RWS regio	Regionaal Organisatieonderdeel Rijkswaterstaat
RWS	Rijkswaterstaat
RWS GPO	Rijkswaterstaat Grote Projecten en Onderhoud
RWS VWM	Rijkswaterstaat Verkeer- en Watermanagement
RWS WVL	Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving
SMWO	Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen
UvW	Unie van Waterschappen
WMCN	Watermanagement Centrum Nederland
WMCN-LCO	Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging

Bijlage B Voorliggend draaiboek i.r.t. andere crisisplannen

Bestuurlijke netwerkkaarten

De bestuurlijke netwerkkaarten beschrijven de crisisbeheersing in Nederland. In totaal zijn er 24 netwerkkaarten waarin de crisisbeheersing op tal van terreinen wordt beschreven. Het doel van een bestuurlijke netwerkkaart is om een overzicht te krijgen van de bestuurlijke partijen in een sector ('keten') en de rol die zij vervullen ten tijde van een crisis.

Voorliggend draaiboek sluit aan op '[Kaart 3 - Oppervlaktewater en waterkering](#)' van de bestuurlijke netwerkkaarten.

Andere crisisplannen

Naast voorliggend draaiboek zijn er diverse andere plannen voor crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming.

Figuur 3 Overzicht van crisisplannen voor verschillende niveaus van crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming

Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming

Het [Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming](#) legt de hoofdlijnen vast van het generieke crisisbeheersingsbeleid en van het stelsel met betrekking tot de crisisorganisatie van het Rijk. Het beschrijft de werkwijze van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing, alsmede de ambtelijke advisering en ondersteuning. Deze Ministeriële Commissie besluit over een samenhangende aanpak van het geheel van maatregelen en voorzieningen, die het Rijk treft in samenwerking met andere organisaties ter voorbereiding op, ten tijde van en met betrekking tot de nafase van intersectorale crises waarbij de nationale veiligheid in het geding is.

Voorliggend draaiboek sluit aan op de afspraken in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

Nationaal Crisisplan Hoogwater en Overstromingen

Het Nationaal Crisisplan Hoogwater en Overstromingen richt zich met name op interdepartementale afstemming bij hoogwater. Voorliggend draaiboek sluit aan op het Nationaal Crisisplan Hoogwater en Overstromingen.

Handboek Crisisbeheersing DCC-IenM

Tijdens een (dreigende) crisis coördineert het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing van IenM (DCC-IenM) de informatievoorziening binnen het ministerie op het gebied van Infrastructuur en Milieu. Tijdens een crisis is het DCC-IenM onder meer verantwoordelijk voor het crisisbeheersingsproces. Daarnaast faciliteert het DCC-IenM de vergaderingen van verschillende crisisadviesnetwerken van IenM, zoals de WMCN-LCO (Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging). In het Handboek Crisisbeheersing IenM zijn opgenomen: achtergrondinformatie, actoren met verantwoordelijkheden en hun onderlinge relaties, relevante wetgeving en netwerkkaarten.

Voorliggend draaiboek sluit aan op de afspraken in het Handboek Crisisbeheersing DCC-IenM.

Crisis-, calamiteiten- en/of coördinatieplannen van betrokken waterbeheerders, veiligheidsregio's en hoogwaterbestrijdingsplannen voor buitendijkse gebieden

De crisisplannen van de waterschappen, Rijkswaterstaat en de veiligheidsregio's en de hoogwaterbestrijdingsplannen voor buitendijkse gebieden vormen de basis voor crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming. Dit verandert niet als een bepaalde kleurcode wordt afgegeven. Wel komen er in dat geval afspraken bij over informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen communicatie.

Voor een goede werking van voorliggend draaiboek moeten de afspraken worden doorgevoerd in het crisisplan/handboek van de verschillende crisispartners.

Handreiking Overstromingsdreiging (Handboek WMCN-LCO)

De Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (WMCN-LCO) is opgericht in 2008 om in tijden van overstromingsdreiging overzicht en advies te bieden aan de waterschappen, de regionale organisatieonderdelen van Rijkswaterstaat en de top van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

De Handreiking Overstromingsdreiging is het handboek van de WMCN-LCO. In de Handreiking Overstromingsdreiging zijn de afspraken uit voorliggend draaiboek uitgewerkt voor de WMCN-LCO.

Bijlage C Crisispartners in voorliggend draaiboek

De rollen van de organisaties in hoogwatersituaties worden hieronder kort toegelicht.

Watermanagementcentrum Nederland (WMCN)

Bij een regio-overstijgende watercrisis is overzicht van cruciaal belang. Het WMCN, waarin de Nederlandse waterbeheerders en het KNMI samenwerken, heeft hierbij een centrale rol. Met de gebundelde kennis van alle betrokken partners zorgt het WMCN voor betrouwbare informatie tijdens crises. Rijkswaterstaat faciliteert het Watermanagementcentrum Nederland en brengt zelf vooral de kennis in over het hoofdwatersysteem.

De onderdelen WMCN-Rivieren, WMCN-Kust en Benedenrivieren en WMCN-Meren informeren en alarmeren over de verwachte waterstanden voor de betreffende watersystemen.

Wanneer in meerdere watersystemen (bijvoorbeeld meren en kust) een kleurcode wordt afgegeven of vanaf kleurcode oranje, wordt WMCN-LCO (Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging) actief. Zij stelt dan een landelijk waterbeeld op van de dreigingssituatie, kan adviseren over buitengewone maatregelen en kan experts binnen RWS en Deltares mobiliseren voor spoedadvies.

De Landelijk Netwerkmanager van RWS, de Hoofd-Ingenieur Directeur van het organisatieonderdeel Verkeer- en Watermanagement (VWM), is verantwoordelijk voor het functioneren van het WMCN. Hieronder vallen onder andere de bemensing, de faciliteiten, het benoemen van de voorzitters en het onderhouden van draaiboeken.

Het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI)

Het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) is het nationale instituut voor meteorologie en seismologie. Het KNMI is een publieke organisatie die valt onder het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het KNMI levert meteorologische en seismologische producten en diensten die diverse overheidsorganisaties ondersteunen bij hun publieke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Waterschappen en Unie van Waterschappen

In Nederland zijn 24 waterschappen. Elk waterschap zorgt voor het waterbeheer in een bepaald gebied. De taken van een waterschap zijn het watersysteembeheer (dit gaat over de kwantiteit, kering en waterkwaliteit) en het zuiveringsbeheer (zuivering van stedelijk afvalwater). Sommige waterschappen hebben ook vaarwegen en landwegen in hun beheer.

De waterschappen zijn de waterbeheerders van het regionale watersysteem en hebben ongeveer 80% van de primaire waterkeringen in beheer. De informatie in het landelijk waterbeeld over de toestand van de waterkeringen komt daarom in hoofdzaak van de waterschappen.

De Nederlandse waterschappen zijn verenigd in de Unie van Waterschappen. De Unie van Waterschappen behartigt de belangen van de waterschappen en zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen de waterschappen. De Unie vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van IenM en beheert en ontwikkelt rijkswegen, -vaarwegen en -wateren en zet in op een duurzame leefomgeving. Eén van de taken van RWS is om samen met andere organisaties Nederland te beschermen tegen overstromingen.

In het geval van een (dreigende) crisis als gevolg van een teveel aan water zijn vooral de Regionale organisatieonderdelen van RWS en RWS Verkeer- en Watermanagement (VWM) betrokken.

De regionale organisatieonderdelen van RWS zijn als beheerder verantwoordelijk voor het functioneren van het hoofdwatersysteem en een deel van de primaire waterkeringen (20%).

RWS Verkeer- en Watermanagement (VWM), RWS Water, Verkeer en Leefomgeving (WVL) RWS Grote Projecten en Onderhoud (GPO) zijn drie van de landelijke uitvoerende diensten van RWS.

De Directeur-Generaal van RWS is portefeuillehouder (systeemverantwoordelijke) crisisbeheersing van het ministerie van IenM. Bij een hoogwatercrisis zit de DG-RWS de departementale coördinatiegroep voor en vertegenwoordigt het ministerie en de wa in de ICCb (Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing). Het landelijk waterbeeld van WMCN-LCO is een belangrijke informatiebron waarin de relevante informatie van alle waterbeheerders in is opgenomen.

Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Infrastructuur en Milieu (DCC IenM)

Het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu coördineert tijdens een (dreigende) crisis de informatievoorziening binnen het ministerie op het gebied van Infrastructuur en Milieu. Tijdens een crisis is het DCC-IenM onder meer verantwoordelijk voor het crisisbeheersingsproces. Daarnaast faciliteert het DCC-IenM de vergaderingen van verschillende crisisadviesnetwerken van IenM.

Veiligheidsregio's

Nederland is onderverdeeld in 25 veiligheidsregio's waarin wordt samengewerkt met Politie, Geneeskundige Hulpverlening en Opgeschaalde Zorg(GHOR), Defensie en Gemeenten ten aanzien van taken op het terrein van openbare orde en veiligheid. In geval van hoogwater en overstromingsdreiging heeft de veiligheidsregio de verantwoordelijkheid voor verschillende multidisciplinaire taken gericht op rampenbestrijding binnen de regio.

In geval van landelijke opschaling schaaft de veiligheidsregio in het betreffende gebied op conform de GRIP-regeling, de regionale opschalingsprocedure. Conform GRIP-regeling voert de veiligheidsregio haar taken uit, zoals het informeren van bestuurders in de algemene kolom en afstemming en uitvoering van maatregelen zoals evacuatie.

Gemeenten

In Nederland zijn zo'n 400 gemeenten. Een gemeente voert uitsluitend taken uit die direct van belang zijn voor haar inwoners.

Bijlage D Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging

Hieronder is weergegeven welke crisispartners (waterschappen, RWS regio's en veiligheidsregio's) in welke sectoren vallen. Zie onderstaand figuur voor de overzichtskaart van de sectoren hoogwater en overstromingsdreiging.

Kust

Sector Schelde

- RWS Zee en Delta
- RWS West-Nederland Zuid
- RWS Zuid-Nederland
- WS Scheldestromen
- WS Brabantse Delta
- WS Hollandse Delta
- VR Zeeland

Sector West-Holland

- RWS West-Nederland Zuid
- RWS West-Nederland Noord
- HHRS Rijnland
- WS Rivierenland
- HHRS van Delfland
- HHRS Schieland en Krimpenerwaard
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- VR Zuid-Holland Zuid

Sector Dordrecht

- RWS West-Nederland Zuid
- HHRS Rijnland
- WS Rivierenland
- HHRS van Delfland
- HHRS Schieland en Krimpenerwaard
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- WS Stichtse Rijnlanden
- VR Haaglanden
- VR Hollands Midden
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland Zuid

Sector Den Helder

- RWS West-Nederland Noord
- RWS Midden-Nederland
- RWS Noord-Nederland
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Noord-Holland Noord

Sector Harlingen

- RWS Midden-Nederland
- RWS Noord-Nederland
- Wetterskip Fryslân
- VR Fryslân

Sector Delfzijl

- RWS Noord-Nederland
- WS Noorderzijkvest
- WS Hunze en Aa's
- VR Groningen

Meren

Zuidwestelijke Delta (Volkerak-Zoommeer, Grevelingenmeer, Veerse Meer)

- RWS West-Nederland Zuid
- RWS Zuid-Nederland
- RWS Zee en Delta
- WS Scheldestromen
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- WS Rivierenland
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland-Zuid
- VR Zeeland

IJsselmeergebied

Sector Afsluitdijk- Lemmer (1)

- RWS Midden-Nederland
- Wetterskip Fryslân
- VR Fryslân

Sector Lemmer -Ramspol (2)

- RWS Midden-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- VR IJsselmeer
- VR Flevoland

Sector Vechtdelta (3)

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Drents Overijsselse Delta
- WS Zuiderzeeland
- VR IJsselmeer
- VR Noord- en Oost-Gelderland

Sector Kampereilanden (4)

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR IJsselmeer

Sector IJsseldelta (5)

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR IJsselmeer
- VR Noord- en Oost-Gelderland

Sector Lelystad-Kampen (6)

- RWS Midden-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- VR Flevoland

Sector Lelystad - Hollandse brug (7)

- RWS Midden-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- VR Flevoland

Sector Hollandse Brug - Nijkerk (8)

- RWS Midden-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- VR Flevoland

Sector Eem en Eemmeer (9)

- RWS Midden-Nederland
- WS Vallei en Veluwe
- VR Utrecht

Sector Amsterdam-Huizen (10)

- RWS Midden-Nederland
- Rijkwaterstaat West-Nederland Noord
- WS AGV-Waternet
- VR Amsterdam-Amstelland
- VR Gooi en Vechtstreek

Sector Marken (11)

- RWS Midden-Nederland
- Rijkwaterstaat West-Nederland Noord
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Zaanstreek Waterland

Sector Amsterdam-Hoorn (12)

- RWS Midden-Nederland
- Rijkwaterstaat West-Nederland Noord
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Zaanstreek Waterland

Sector Hoorn-Enkhuizen (13)

- RWS Midden-Nederland
- Rijkwaterstaat West-Nederland Noord
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Noord-Holland-Noord

Sector Afsluitdijk-Enkhuizen (14)

- RWS Midden-Nederland
- Rijkwaterstaat West-Nederland Noord
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Noord-Holland-Noord

Sector Houtribdijk (15)

- RWS Midden-Nederland
- VR Noord-Holland-Noord
- VR Flevoland

Sector Afsluitdijk (16)

- RWS Midden-Nederland
- VR Fryslân
- VR Noord-Holland-Noord

Veluwerandmeren

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- WS Vallei en Veluwe
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR Noord- en Oost-Gelderland
- VR Gelderland-Midden
- VR Flevoland

Rivieren

Rijn (inclusief benedenrivierengebied)

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- RWS West-Nederland Zuid
- RWS Zee en Delta
- WS Vallei en Veluwe
- WS Rijn en IJssel
- WS Drents Overijsselse Delta
- WS Rivierenland
- WS De Stichtse Rijnlanden
- HHRS Schieland en de Krimpenerwaard
- HHRS van Delfland
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- VR IJsselland
- VR Utrecht
- VR Gelderland-Midden
- VR Gelderland-Zuid
- VR Haaglanden
- VR Hollands Midden
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland-Zuid
- VR Midden en West-Brabant

Limburgse Maas

- RWS Zuid-Nederland
- WS Roer en Overmaas
- WS Peel en Maasvallei
- WS Aa en Maas
- VR Gelderland-Zuid
- VR Brabant-Noord
- VR Limburg-Noord
- VR Zuid-Limburg

Benedenmaas

- RWS Zuid-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- RWS West Nederland Zuid
- WS de Dommel
- WS Aa en Maas
- WS Brabantse Delta
- WS Rivierenland
- VR Gelderland-Zuid
- VR Brabant-Noord
- VR Midden en West Brabant

Sector Dordrecht (Benedenrivierengebied: Maas, Rijn, kust)

- RWS West-Nederland Zuid
- HHRS Rijnland
- WS Rivierenland
- HHRS van Delfland
- HHRS Schieland en Krimpenerwaard
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- WS Stichtse Rijnlanden
- VR Haaglanden
- VR Hollands Midden
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland Zuid

Vecht

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Vechtstromen
- WS Rijn en IJssel
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR IJsselland
- VR Twente

Kanalen

Noordzee- en Amsterdam-Rijnkanaal

- RWS Midden-Nederland
- RWS West-Nederland Noord
- HHRS Rijnland
- WS De Stichtse Rijnlanden
- WS AGV-Waternet
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Gelderland-Zuid
- VR Utrecht
- VR Zaanstreek-Waterland
- VR Kennemerland
- VR Amsterdam-Amstelland
- VR Gooi en Vechtstreek

Twentekanalen

- RWS Oost-Nederland
- WS Vechtstromen
- WS Rijn en IJssel
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR IJsselland
- VR Twente

Midden Limburgse en Brabantse Kanalen

- RWS Zuid-Nederland
- WS Roer en Overmaas
- WS Peel en Maasvallei
- WS Aa en Maas
- WS De Dommel
- WS Brabantse Delta
- VR Brabant-Zuidoost
- VR Limburg-Noord

Kanaal van Gent naar Terneuzen

- RWS Zee en Delta
- WS Scheldestromen
- VR Zeeland

Julianakanaal

- RWS Zuid-Nederland
- WS Roer en Overmaas
- VR Zuid-Limburg

Kanaal door Zuid-Beveland

- RWS Zee en Delta
- WS Scheldestromen
- VR Zeeland

Vaarweg Lemmer - Delfzijl

- RWS Noord-Nederland
- WS Noorderzijlvest
- WS Hunze en Aa's
- Wetterskip Fryslân
- VR Groningen
- VR Fryslân

Maas-Waalkanaal

- RWS Zuid-Nederland
- WS Rivierenland
- WS Aa en Maas
- WS Peel en Maasvallei
- VR Gelderland-Zuid
- VR Brabant-Noord
- VR Limburg-Noord

Bijlage E Grenswaarden kleurcodering kust

Kust- en benedenrivierengebied: Waterstand (m+NAP) en gemiddelde herhalingstijd

Stelregel: kleurcode afgeven vanaf 48 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria. NB: WMCN zal de partners vanaf 7 dagen vooraf informeren als een overschrijding verwacht wordt. Dan wordt nog geen kleurcode afgegeven, maar wordt aangegeven dat er kans is op het bereiken van bepaalde waterstanden en bijbehorende kleurcode.

NB: Bij onverwachte omstandigheden kan korter dan 12 uur van te voren een kleurcode worden afgegeven.

Naar kleurcode	Vlissingen	Hoek van Holland	Den Helder	Harlingen	Delfzijl	Dordrecht
Groen	Normaal –of voorwaarschuwingfase (VW)*					
VW:	3,10	2,00	1,70	2,40	2,60	
Geel	3,30	2,20	1,90	2,70	3,00	2,00
	1,3 maal per jaar	3,5 maal per jaar	2 maal per jaar	1,4 maal per jaar	2 maal per jaar	1 maal per jaar
Oranje	3,70	2,80	2,60	3,30	3,80	2,50
	1 maal per 5 jaar	1 maal per 5 jaar	1 maal per 6 jaar	1 maal per 5 jaar	1 maal per 3,5 jaar	1 maal per 13 jaar
Rood	4,10	3,65	3,45	3,90	4,75	2,75
	1 maal per 25 jaar	1 maal per 100 jaar	1 maal per 100 jaar	1 maal per 40 jaar	1 maal per 40 jaar	1 maal per 200 jaar
MHW	5,30	5,10	4,50	4,90	6,00	3,00
	1 x per 4.000 jaar	1 x per 10.000 jaar	1 x per 10.000 jaar	1 x per 4.000 jaar	1 x per 4.000 jaar	1 x per 2.000 jaar

Tabel 9 Grenswaarden kleurcodering kust

* Bij een verwachte overschrijding van het voorwaarschuwingsspeil worden de waterbeheerders en andere partners geïnformeerd. In deze situatie nemen zij eerste voorbereidende maatregelen op hoogwater.

Bijlage F Grenswaarden kleurcodering rivieren

Rivierengebied: Waterstand (m+NAP), afvoer (m³/s) en gemiddelde herhalingstijd

- Stelregel Rijn: kleurcode afgeven vanaf 48 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria.
- Stelregel Limburgse Maas: kleurcode afgeven indien betreffende waterstand wordt overschreden en de overschrijding naar verwachting aanhoudt/doorzet of als de genoemde hogere stand binnen 12 uur wordt bereikt.
- Stelregel Benedenmaas: kleurcode afgeven vanaf 48 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria en als overschrijding langer dan 12 uur zal aanhouden.

NB: WMCN zal de partners vanaf 7 dagen vooraf informeren als een overschrijding verwacht wordt. Dan wordt nog geen kleurcode afgegeven, maar wordt aangegeven dat er kans is op het bereiken van bepaalde waterstanden en bijbehorende kleurcode.

NB: Bij onverwachte omstandigheden kan korter dan 12 uur van te voren een kleurcode worden afgegeven.

	Rijn, Lek, Waal		Benedenmaas	Limburgse Maas	
Naar kleurcode	Lobith Waterstand (m. +NAP)	Lobith Afvoer (m ³ /s)	Sambeek Beneden Waterstand	St. Pieter Waterstand (m. +NAP)	St. Pieter Afvoer (m ³ /s)
Groen	Normaal 800 – start statusberichtgeving**				
Geel	12,00 (zomer) 13,00 (winter) Meerdere keren per jaar	4200 (zomer) 5.260 (winter) Meerdere keren per jaar	11,70	45,00 bereikt* of 45,25 binnen 12 uur 2 - 4 maal per jaar	1250 bereikt* of 1500 binnen 12 uur 2 - 4 maal per jaar
Oranje	15,00 1 maal per 5 jaar	8.073 1 maal per 5 jaar	12,65 1 maal per 10 jaar	46,15 bereikt* of 46,60 binnen 12 uur 1 maal per 5 à 10 jaar	2000 bereikt* of 2250 binnen 12 uur 1 maal per 5 à 10 jaar
Rood	16,50 1 maal per 100 jaar	11.689 1 maal per 100 jaar	13,40 1 maal per 40 jaar	47,25 bereikt* of 47,60 binnen 12 uur 1 maal per 25 à 50 jaar	2600 bereikt* of 2850 binnen 12 uur 1 maal per 25 à 50 jaar
MHW	18,00 1 maal per 1250 jaar	16.000 1 maal per 1250 jaar	14,40	48,35 1 maal per 250 jaar	3.400 1 maal per 250 jaar

Tabel 10 Grenswaarden kleurcodering rivieren

* En verdere stijging of aanhoudende hoge standen verwacht

** De start van de statusberichtgeving stelt de waterbeheerders in staat de eerste maatregelen voor te bereiden.

Opmerkingen:

- Voor de Maas geldt dat de effecten van de Maaswerken nog niet zijn verwerkt. Wanneer hier meer duidelijkheid over is, dan zullen bovenstaande criteria voor de Maas worden aangepast.
- Een beperkte groep belanghebbenden ontvangt berichten van het Meldpunt Water van Rijkswaterstaat als bepaalde waterstanden worden bereikt. Dit valt buiten de scope van dit draaiboek, voor de volledigheid worden ze hierbij vermeld:

Criterium (Sint Pieter)	Bericht
1000 m3/s bereikt	Attenderingsbericht
1250 m3/s bereikt	Voorwaarschuwing
1500m3/s bereikt	Alarmering

Bijlage G Grenswaarden kleurcodering meren

Stelregel: kleurcode afgeven vanaf 40 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria. Bij onverwachte omstandigheden kan korter dan 12 uur van te voren een kleurcode worden afgegeven.

NB: WMCN zal de partners vanaf 5 dagen vooraf informeren als een overschrijding verwacht wordt. Dan wordt nog geen kleurcode afgegeven, maar wordt aangegeven dat er kans is op het bereiken van bepaalde criteria en bijbehorende kleurcode.

De verwachte golfbelasting is in het IJsselmeergebied de belangrijkste parameter voor de opschaling. Voor bepaalde gebieden is de verwachte waterstand het belangrijkste. De maat voor de golfbelasting is de maatgevende kruinhoogte (MKH).

MKH1 = de fictieve kruinhoogte, waar gegeven de optredende waterstand- en golfcondities een golfoverslag van 1 liter per strekkende meter per seconde optreedt

Omdat voor de meren het risico wordt bepaald voor alle 650 dijkvakken, zijn de criteria generiek beschreven. Dit is anders dan voor de rivieren en kust, waar aan de hand van een beperkt aantal locaties een kleur wordt afgegeven.

	Afsluitdijk / Houtribdijk (Sectoren 15 en 16)	Overige sectoren
Groen		
Geel	Bij afsluiting voor verkeer en windkracht > 8 Bft	Diverse criteria (verschilt per sector*)
Oranje	Nvt	MKH 1 twee decimeringshoogte onder kruinhoogte of Waterstand twee decimeringshoogten onder kruinhoogte** of Overige criteria (verschillend per sector*)
Rood	Nvt	MKH1 één decimeringshoogte onder kruinhoogte of Waterstand één decimeringshoogten onder kruinhoogte**

* De criteria per sector zijn in overleg met de waterbeheerders bepaald. Vanwege de diversiteit zijn ze hier niet opgenomen.

** Voor enkele sectoren geldt dat een decimeringshoogte lager oranje of rood wordt afgegeven (met name voor de waterschappen Vallei en Veluwe, Amstel, Gooi en Vecht en Fryslân).

Figuur 4 Crisissectoren IJsselmeergebied

Het WMCN voorziet de waterschappen en RWS-regio's van informatie over de verwachte waterstanden. Voor het opstellen van het landelijk waterbeeld heeft WMCN-LCO informatie van de regionale partners nodig. De informatie over de effecten van waterstanden, mogelijke problemen met de keringen en dergelijke komen van de regio. De informatiebehoefte van WMCN-LCO betreft:

- Algemene informatie:
  - o Contactgegevens
  - o Tijdstip en datum van de informatie
  - o Opschalingsniveau waterschap of RWS regio
  - o Opschaling/GRIP fase van veiligheidsregio's in gebied waterbeheerder
- Effecten van de verwachte waterstanden
- Korte beschrijving van de genomen en geplande maatregelen
- Eventueel een gewenste kernboodschap voor het landelijk waterbeeld en terugkoppeling op vorig landelijk waterbeeld
- Pers- en publiekscommunicatie vanuit de waterbeheerder en beschrijving van de media aandacht
- Eventuele knelpunten bij het nemen van maatregelen en beheersen van de situatie. Indien dit het geval is:
  - o Wat is het knelpunt
  - o Waar is het knelpunt?
  - o Welke actie wordt ondernomen om het knelpunt op te lossen?
  - o Is de situatie beheersbaar?
  - o Wat zijn de potentiële effecten als het misgaat?
  - o Is assistentie (middelen of advies) gewenst?

WMCN-LCO zal deze informatie per mail opvragen. Wanneer er mogelijkheden zijn om deze informatie via een andere wijze te verkrijgen dan kan dit in overleg plaatsvinden. Bijvoorbeeld via toegang tot een informatiesysteem van een waterschap of een gezamenlijk systeem van meerdere partijen.

Ondersteunend kaartmateriaal of andere informatie zal de kwaliteit van de uitwisseling verbeteren.

Bijlage I Inhoud landelijk waterbeeld

Het landelijk waterbeeld bevat informatie over:

- Relevante weerinformatie (actueel en verwacht)
- Relevante waterstandsinformatie (actueel en verwacht)
- De actuele kleurcode
- Overzicht van relevante effecten van de verwachte waterstanden
- Overzicht van relevante knelpunten (actueel en verwacht)
- Overzicht van relevante maatregelen (uitgevoerd en nog uit te voeren)
- Overzicht van relevante genomen besluiten op departementaal niveau (CG DCC-IenM)
- De landelijke communicatieboodschap
- Indien relevant: adviezen over het nemen van maatregelen
- Colofon met contactgegevens WMCN-LCO en vermelding wanneer volgend bericht verwacht.